

ment actual. Perquè, si no has meditat, no ets sinó un oportunista a sou d'un caprici. Tu has comprès la psicologia dels homes i les condicions essencials de llur vida en societat. Tu has copsat la fragilitat de llur individualisme i la perillosa pobresa de llurs hostilitats individuals en l'obligació social. Guia'ls cap a la col·laboració equitativa, indispensable i fecunda. Realitza aquesta obra.»

Vet-nos aquí col·locats, per a viure o morir. davant aquest manament: donar molt a les altres nacions i rebre'n molt, col·laborar, universalment—o caure en la fallida, o lliscar cap a l'abim d'una guerra nova.

I diem al intel·lectual: «Tu esguardes enllà de les fronteres. Tu llegeixes, tu aprèn, tu saps. Tu compares i aprecies. Mostra al teu país els canvis necessaris que asseguraran l'ordre novell del món. Facilita la col·laboració de tots els pobles. Realitza aquesta obra.»

I, perquè l'intel·lectual realitzi aquestes obres en una plenitud de força i de veritat, nosaltres li diem: Sies home de la teva raça, en treballar per a enriquir-la amb les riqueses de les altres raçes.

\* \* \*

Demanem a l'escriptor i a l'artista que no cometi en els nostres temps novells, l'error de treballar desdenyosament al marge de les activitats laborioses de la ciutat.

L'artista és un artisa entre els artisans; col·labora a la vida de la ciutat. L'art no és una anomalia dins la ciutat, sinó una necessitat superior de la ciutat. Tenir-lo per luxe de dilettante, és disminuir les forces vives d'una nació, perquè l'art és part activa de la vida moderna, que vol ésser completa, i perquè té alta utilitat moral i paper econòmic dins la situació i la influència de la pàtria, en proposar els seus canvis sobre els mercats del món.

L'artista i l'escriptor donen obres. Llurs obres resulten actes, quan són pures i belles. Si no s'esdevinguessin aquests actes, mancaria a les civilitzacions un fogar de beutat i de puresa i no podrien ésser grans ni durables.

Per això tos els homes d'una nació han de comprendre la valor i el benefici reals del nodriment espiritual que l'artista i l'escriptor han inventat per a ells, si l'home, en ells, s'allibera de la bèstia.

Per això, en la societat, justícia ha d'ésser donada a la tasca de l'escriptor i de l'artista,

Per aixó nosaltres concebim lògicament que l'artista, l'escriptor l'in-